

بسم الله الرحمن الرحيم

(Hizb-ut Tahrir Emiri Şeyh Âlim Ata İbn Halil Ebu Raşta Tarafından Facebook Sayfası
Takipçilerinin Sorularına Verilen Cevaplar Silsilesi)
Hayvanın İdrarı ve Dışkısı (Tezeği) Hakkındaki Sorunun Cevabı
(Ebu Ömer Nassar'a)

Soru:

Esselamu Aleykum ve Rahmetullahi ve Berekâtuh

Faziletli şeyhimiz, Enes Bin Malik'in hadisinde şöyle geçmektedir: **قَدِمَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَوْمٌ مِنْ عُكْلٍ أَوْ غُرَيْنَةٍ. فَاجْتَوَا الْمَدِينَةَ. فَأَمَرَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِلِقَاحٍ. وَأَمَرَهُمْ أَنْ يَشْرَبُوا مِنْ أَبْوَالِهَا وَأَلْبَانِهَا** "Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e Ukl veya Ureyne (kabilelerinden) bir cemaat geldi. Fakat Medine'nin havası onlara ağır gelmişti. Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem de onlara sütlü develeri tavsiye ederek onların idrarlarından ve sütlerinden içmelerini emretti." [Sahih-i Müslim] Bizdeki benimsemede ise, ister eti yenen isterse yenmeyen hayvanların idrarı ve tezeği olsun, idrarın necis olduğu ve necasetten faydalanmanın da kesinlikle necis olmasıdır."

Bundan faydalanmanın haram olduğuna dair delil, Rasul'ün istinca kıssası ile ilgili hadisinde (onun Riksun: necaset) olarak geçmesidir. İbn-u Huzeyme ise şu ilavede bulunmuştur: (Eşegin tezeği olduğundan dolayı necasettir.) Nitekim Şevkânî'nin Neylu'l Evtâr adlı eserinde, tezeğin at, katır ve eşeklerle ilgili olduğunu okumuştum. Bu iki hadisin arası cem edildiğinde, eti yenen hayvanların tezeğinin, örneğin tarım ürünlerini gübrelemek için faydalanmamızın caiz olduğunu görürüz. Bizi aydınlatır mısınız. Allah sizi mübarek kılsın.

Cevap:

Ve Aleykumselam ve Rahmetullahi ve Berekâtuh

1- İdrarın ve hayvan tezeğinin necis olduğu açısından olana gelince:

Eti yenmeyen hayvanlardan oldukları sürece her ikisinin de necis oldukları hususunda bir ihtilaf yoktur. Eti yenenlere gelince; bu hususta ihtilaf vardır:

Benim için racih olan, onun necis olması ve tedavi dışında faydalanmanın caiz olmamasıdır. Dolayısıyla az sonra açıklanacağı gibi mekruh olmakla birlikte caiz olması ve necis olduğu sürece de ondan faydalanmanın caiz olmamasıdır. Nitekim Müslim, İbn-u Abbas'ın şöyle dediğini tahrir etmiştir: **بَلَغَ عُمَرُ أَنَّ سَمُرَةَ بَاعَ خَمْرًا، فَقَالَ: قَاتَلَ اللَّهُ سَمُرَةَ، أَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ «لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ، حَرَمَتْ عَلَيْهِمُ الشُّحُومُ، فَجَمَلُوهَا، فَبَاغَوْهَا** "Ömer'e, Semüre'nin içki sattığı ulaşınca, Allah Semüre'nin canını alsın, o Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğunu bilmiyor mu: **"Allah Yahudilere lanet etsin. Onlara iç yağı haram kılındığı halde onu eritip sattılar."** Dolayısıyla necasetten faydalanmak haramdır.

2- İdrarın necis olduğuna dair deliller:

- Sahih-i Buhari'de, Enes Bin Malik'in şöyle dediği tahrir edilmiştir: **جَاءَ أَعْرَابِيٌّ قِبَالَ فِي طَائِفَةٍ الْمَسْجِدِ، فَرَجَرَهُ النَّاسُ، «فَنَهَاهُمْ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا قَضَى بَوْلَهُ أَمَرَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِدُثُوبٍ مِنْ مَاءٍ فَأَهْرَقَ** "Bir bedevi gelerek mescidin bir bölümüne idrarını yaptı. İnsanlar onu engellemek istediklerinde **"Nebi Sallallahu aleyhi ve Sellem onların bunu yapmamasını istedi. Adam tuvaletini bitirdikten sonra Nebi Sallallahu aleyhi ve Sellem bir kova su istedi ve suyu idrarın üzerine boşalttı."**

- Sahih-i Buhari'de, İbn-u Abbas'ın şöyle dediği tahrir edilmiştir: Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem, yanından geçmekte olduğu iki mezar hakkında şöyle buyurmuştur: **إِنَّهُمَا لَيُعَذَّبَانِ، وَمَا يُعَذَّبَانِ «Bu ikisi, kendilerince büyük olmayan birer günahattan dolayı azap görüyorlar. Evet, aslında (günahları) büyüktür. Biri koğuculuk yapardı. Diğeri ise, idrarından sakınmaz, iyice temizlenmezdi."**

- Derakutnî, Enes'in şöyle dediğini tahric etmiştir: Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem şöyle buyurmuştur: **«İdrardan sakının. Çünkü kabir azabının çoğu ondandır.»**

İster insanın isterse hayvanın idrarı olsun, ikisinin vakıası da aynı olup idrarın necis olduğunun delili buna intibak eder. Yani ister insandan olsun, ister eti yenen hayvandan olsun isterse eti yenmeyen hayvandan olsun idrar necistir. Zira idrarın vakıası aynıdır.

- Buhari'nin Enes Bin Malik şöyle demiştir şeklindeki hadisine gelince; **«Ukl veya Ureyne (kabilesinden) insanlar geldi. Fakat Medine'nin havası onlara ağır gelmişti. «Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem de onlara sütlü develeri tavsiye ederek onların idrarlarından ve sütlerinden içmelerini emretti.»** Bu, tedavi konusunda olup İbn-u Mace'nin içki ile tedavi hakkındaki hadisile cem edilmesine gelince; bunun metni şöyledir: İbn-u Mace, Tarık bin Süveyd el-Hadramî'nin şöyle dediğini tahric etmiştir: **«قُلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ بَارِضَنَا أَغْنَابًا نَعْتَصِرُهَا، فَتَشْرَبُ»** **«Ben: Ey Allah'ın Rasulü, bizim memleketimizde üzümler var. Biz onun suyunu çıkarıp şarabını içiyoruz dedim. O: «Hayır (yapmayınız)» buyurdu. Sonra ben (tekrar) O'na müracaat ederek: Biz onunla hastayı tedavi ediyoruz dedim. O: «O (şarap) kesinlikle şifa değildir, ancak o bir hastalıktır» buyurdu.»** Nitekim necasetle tedavinin yasaklanmasının kesin olmadığı, dolayısı mekruh olduğu ortaya çıkıyor. Bu yüzden idrar içerek tedavi olmanın, mekruh olmakla birlikte caiz olması, onun necis olmadığı anlamına gelmez. Bilakis o, tedavide mekruh olmakla birlikte caizdir.

3- Dışkının (tezeğin) necis olduğuna dair deliller:

- Sahih-i Buhari'de, Abdullah'ın şöyle dediği tahric edilmiştir: **«أَتَى النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْغَائِطَ»** **«فَأَمَرَنِي أَنْ آتِيَهُ بِثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ، فَوَجَدْتُ حَجَرَيْنِ، وَالتَّمَسْتُ الثَّلَاثَ فَلَمْ أَجِدْهُ، فَأَخَذْتُ رَوْثَةً فَأَتَيْتُهُ بِهَا، فَأَخَذَ الْحَجَرَيْنِ وَأَلْقَى الرَّوْثَةَ»** **«Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem tuvalet ihtiyacını görmek için geldi. Kendisine üç taş getirmemi emretti. Ben iki taş buldum, üçüncüye baktım bulamadım. Bir tezek buldum ve onu getirdim. İki taşı aldı, tezeği fırlattı ve: «Bu pistir» buyurdu.»** El-Riksun, yani necistir demektir.

Tezeğin sadece eti yenmeyenlerden çıkanlar için kullanıldığı ve İbn-u Huzeyme'nin Eşeğin gübresi olduğundan dolayı necasettir eklemesinde bulunduğu şeklindeki sözüne gelince; ancak Buhari ile birlikte Ahmed, Nesâî, Tirmizi, Taberânî, Darekutnî, Beyhakî, Bezzar, Ebû Ya'la gibi sünen sahiplerinden olan grubun hiç birisi, "onun eşeğin gübresi" olduğu ilavesinden bahsetmemişlerdir. Nitekim ben de İbn-u Huzeyme'de şu rivayeti buldum: Ebu Hureyra, Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: **«أَحَذُّكُمْ الْقَبْلَةَ وَلَا يَسْتَنْبِرُهَا - يَعْنِي فِي الْغَائِطِ - وَلَا يَسْتَنْجِ بِدُونِ ثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ لَيْسَ فِيهَا رَوْثٌ وَلَا رَمَّةٌ»** **«Ben sizin babanız gibiyim. Sizden biriniz -tuvalet gittiğinde- kıbleyi önüne ve arkasına almasın. Temizlenmek için, içerisinde tezek ve çürümüş kemiğin olmadığı en az üç taş kullansın.»** [İsnadı hasendir.] Dolayısıyla idrar hakkında söylediğimiz gibi; ister eti yenen olsun isterse eti yenmeyen olsun tezeğin vakıası da aynıdır. Bu yüzden hüküm buna da intibak eder. Ayrıca eşeğin tezeği necis olduğu gibi aynı şekilde ineğin tezeği de necistir. Yani eti yenen olsun yenmeyen olsun tezeğin tamamı necistir.

Benim tercihim budur. Benim tercihim diyorum, çünkü bir dereceye kadar eti yenenlerin idrarını ve tezeğini necasetten çıkaran muteber görüşler de vardır.

Kardeşiniz
Ata İbn Halil Ebu Raşta

H. 22 Şaban 1434
M. 01 Temmuz 2013

Cevaba, emirin aşağıdaki web sitesinden bağlanabilirsiniz:

<http://archive.hizb-ut-tahrir.info/arabic/index.php/HTAmeer/QAsingle/3375/>